

махалото, кое е помѣстено връхъ екваторътъ. Като накараме махалото да ся клати по посока на пречката *top* и като обращаме рамката около осътъ *MN*, ний ще видимъ, че отстѫпания площецъ на клатяната нѣма да има въ този случай: махалото въ сичкото време на обращението продължава да ся клати по посокъ на пречката *top*. Найпослѣдно, когато ний докараме пречката *top* въ едно отъ срѣдните положения, какъто това е и представено на чиртежътъ, то снарядътъ ще изобразява маятникътъ, който е помѣстенъ подъ некоя средна ширина. Като накараме махалото да ся клати и като обращаме рамката около осътъ *MN*, ще видимъ, че площецъ на клатяната сѫщо така отстѫпа, какъто и при вертикалното положение на рамката, нъ не сварва да направи пълно обращение въ онова време, когато рамката при обращението около осътъ преминува 360° ; ще рѣче бързината на отстѫпанията въ този случай е по малка, отъ колкото при вертикалното положение на рамката.

Въ този снарядъ топката на махалото е прикачена на стоманенъ пржътъ, а не на нишка, само за това, щото той да не земе вертикално положение, когато навождаме рамката, което безъ друго щѣше и да ся случи, ако топката бѣше покачена на нишката, и тогава неможеше връхъ този моделъ да ся провѣрятъ ония заключения, които ний извадихме теоритически. Нъ тж като упражността на стоманеный пржътъ ся старае да докара топката въ положение на равновѣсие, ако той е изведенъ отъ него, сир. дѣйствува сѫщо какъто тяжнината на обикновенното махало, то топката, коя е прикачена на стоманеный пржътъ, ще представи подобие на махалото, и като запази площецъ на клатяната, какъто обикновенното махало, нѣма да доде въ вертикално положение при навожданието на рамката *top*; въ тѣзы случаи теглото на топката накарва пржътъ да ся привива до вѣйдѣ и топката не иде срѣцъ срѣдната на долната пречка на рамката.

51. Отстѫпнинето площецъ на маханието било забелѣжено и обяснено първи пътъ въ 1850 год. отъ Французския ученъ Фукъ, като слѣдствие на мърданните на земятъ около осътъ. За това, за да ся забелѣжи това отстѫпление, трябва да ся употребява дълго махало, което, единъ пътъ като получи мърдане, да го запазва дълго време и при